

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Celebratione Missarvm. Titvlvs XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

etiam moderationes & taxationes ad prelatos quoslibet, qui prout cujusvis consuetudinis in monasteriis, sive locis aliis ecclesiasticis gratis recipiantur ad pabulum charitatis, extendimus & etiam prorogamus: provisio nihilominus, quod in locis quibuslibet, secundum quod major vel minor rerum copia fuerit in eisdem, necnon juxta majorem vel minorem personarum & electionum numerum hujusmodi visitantium, expensarum majorum vel minorum debita moderatio teneatur: ita tamen, quod majores expensae non excedant summam superius limitatam. Insuper praedictis omnibus Archiepiscopis, primatibus, Episcopis, & aliis superius nominatis visitantibus, ne ultra conventionem vel consuetudinem hujusmodi circa personas, & loca ubi fuerint, nec ultra moderationes & taxationes praedictas, quicquam praesumat recipere, districtius nihilominus inhibemus. Volentes etiam constitutionem praesentem poena adjectione juvari, statuimus, quod si dicti visitantes per se vel (si ex privilegio eis competat) per alios visitationis officium exeruerint, & procuraciones receperint (ut praefertur) ipsi vel familiares eorum ultra taxationes praedictas, aliquid scienter exegerint, vel receperint etiam a volente, duplum ejus, quod ipsi iidem prelati, vel eis scientibus aut ratum habentibus eorum familia, taliter exegerint vel receperint, intra duos menses post receptionem seu scientiam hujusmodi ecclesiis, monasteriis, & aliis locis a quibus illa receperint, restituere teneantur. Si vero dicti visitantes, per se vel alios ultra moderationes seu taxationes praedictas quicquam exegerint, seu receperint etiam a volentibus: duplum ejus, quod ultra receperint, ecclesiis & monasteriis vel locis aliis, a quibus id receptum fuerit, intra praefatum terminum restituere teneantur. Alioquin ex tunc dicti prelati, qui ultra moderationes & taxationes praedictas, seu conventionem vel consuetudinem hujusmodi receperint in pecunia numerata, duplum ipsum eisdem ecclesiis, monasteriis, sive locis ultra dictum tempus restituere differentes, ingressum ecclesiae sibi noverint interdictum. Si vero pro dictis prelati visitationem hujusmodi (ut praemittitur) exercentes, ab officio & beneficio noverint se suspensos: quousque gravatis ecclesiis, monasteriis, sive locis de hujusmodi duplo plenariam satisfactionem impendant. Adicientes constitutioni praesenti, quod si quis de familia prelati personam visitantis, aliquid ultra moderationes & taxationes praefatas per se vel alios prelati ignorante, nec ratum habente receperit ab ecclesiis, monasteriis, & locis aliis visitatis, duplum ejus, quod ultra receperit, de suo proprio intra duos menses post receptionem hujusmodi ecclesiis, monasteriis, & locis aliis, a quibus illa receperit, reddere teneatur: Alioquin extraneus recipiens, si clericus fuerit, tam diu ab officio & beneficio sit eo ipso suspensus: Si vero laicus, tamdiu ingressum ecclesiae sibi noverit interdictum, & a communione Eucharistiae ipso facto noverit se suspensum, donec de duplo hujusmodi gravatis ecclesiis, monasteriis, sive locis satisfecerit cum effectu: Nulla eisdem ultra moderationes & taxationes praedictas recipientibus in his donantium remissione, liberalitate, vel gratia valitura. Ceterum moderationes & taxationes hujusmodi in illis locis volumus observari, in quibus id fieri poterit secundum ecclesiam, monasterium, vel loci alterius facultates. In aliis autem tantam praecipimus modestiam adhiberi, quod per haec, quae ad exonerationem locorum ecclesiarum statuendam providimus, non doleant se gravari: nec per hoc dicti prelati exigendi amplius quam ipsi subditi pati possint indulgentiam sibi existiment potestatem. Praemissis quoque adjiciendo statuimus, quod si dicti prelati, vel aliquis eorum ex Apostolica indulgentia, vel consuetudine, seu de jure, petant sibi ab ecclesiis, monasteriis, & locis aliis,

eorumque capitulis, collegiis, vel conventibus, personis, seu personis moderatum, seu charitativum subsidium exhiberi: non possint a singulis ecclesiis, monasteriis, sive locis pro subsidio hujusmodi ultra petere, vel accipere (etiam a volentibus) nisi quantum ascenderent singulae procuraciones, in pactum per nos superius modicum, quas iidem prelati possent recipere, quoad privilegio per alium visitari. Porro Turones, praedictos, tales fore intelligimus, quod XII. ipsorum valent unum florenum auri boni puri, & legalis ponderationis Florentini. Per constitutionem autem hujusmodi nolumus, quod praedicti prelati, vel alii, quibus visitationis officium, & procuracionum receptio ex privilegio sedis Apostolicae, vel alias de consuetudine vel de jure competere dignoscuntur, jus visitandi, seu procuraciones recipiendi, sibi valeant vendicare. Nec per constitutionem eandem aliis constitutionibus super praemissis, per praedecessores nostros dudum editis, quoad alia contenta in eis, aliquatenus derogetur. Insuper Abbas Cisterciensis ordinis, sua monasteria visitantes, sub praesenti constitutione nostra nolumus comprehendere, cum istis per aliam constitutionem nostram duxerimus specialiter providendum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum constitutionum, inhibitionum, adjectionum, & praecipit ac voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis contra attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incutitum. Datum Avinion. XV. Calen. Junii. Pontificatus vero nostri Anno 2.

DE CELEBRATIONE MISSARUM
TITVLVS XI.
CAP. VNIC.

Narratio perturbacionibus plurimis, quae ecclesia praesentibus haereticis inferuntur, ordinat Romanus Pontifex, quod dum celebrant, in quibus de votis oratur, certa praesentia esse debent, ut Deus effundatur. Et ut Christiani ad id sua puritate, viginti dies indulgentiarum causam hoc facerentur deique, adverte, quod sub hoc tit. apte potuisset in hoc tractatu, ubi, quae est supra de vita & honestate cler. ut in tractatu est.

Ioannes XXII.

DISCIPLINARVM Christi a gelis noverint, ut in pelago hujus mundi praesentibus, ad divinum confugium oratur, certa praesentia esse debent, ut Deus effundatur. Et ut Christiani ad id sua puritate, viginti dies indulgentiarum causam hoc facerentur deique, adverte, quod sub hoc tit. apte potuisset in hoc tractatu, ubi, quae est supra de vita & honestate cler. ut in tractatu est.

Christum dormientem vocibus improperis supplicibus, & adversus ingruentes tempestatibus impugnetur ab eo salutis praesidium postularum. Cum inique catholicam ecclesiam, quae congregationem a fidelium comprehendit, videamus, quod dolentes celebrationis pacis amuli, zizaniorumque sterotus malis prostrante, discordiarum flatus concitatum, earumque effectus adeo elevatos, quod quasi operiam ipsam rotas hereticos insuper ecclesiam ipsam cernimus, & Christianos impugnare ferociter, ac ut inconsultum Dominum nostram scindant, multipliciter laborare. Cum fratrum nostris deliberatione praesentibus diligenti, expectantem ad dexteram Parisi resideret in excessis, qui capite ad congregationis ejusdem, cuiusque potestas omnia, in caelo, quam in terra noverint tradita, eisque verum in maria obsecundant, levemus cum manibus ecclesiae,

a Lac. s. b Vide tractatum, in summa de casibus & c. Lmo s.

nostra, ipsūque devotis pullantes precibus, apud eum sedulis orationibus insistant, ut infurgentis pramissæ fremitus tempestatis, quæ quasi univerſorum Chriſticolarum regna concutit, ſubditos contra dominos violato fœdere erigit, hæreticis & ſchiſmaticis ac rebellibus eccleſiæ Dei, inſurgendi contra ipſam, ejuſque jura uſurpandi, inſania damnabili aulum pandit. ſtatu ceſſare, ſuſtusque prædictos quieteſcere ſua faciat omnipotentis virtute: Cordaque hæreticorum, ſchiſmaticorum, aliorumque rebellium ad Dei eccleſiæ unitatem ac devotionem inclinet & habilinet, vel forſan cum pramiſſis pertinaciter intendant perſiſtere, ipſorum elidat ſuperbiam, eorumque obſtinatam malitiam ſua virtute dextera conterat & proſternat. Corda quoque ſubditorum ad eorum ſuperiores, & eorum ſuperiorum convertat ad ſubditos, ipſosque diſſidentes in concordia unitate conciliet, confirmet: ſicque det ipſis ſuperioribus præſidere, quod ſic regnent, ut dirigantur, eorumque regum cedat ſubditis ad ſalutem perpetuam, quietem & pacem: nobiſque ipſe, cujus providentia in ſua diſpoſitione non fallitur, modos & vias aperiat, per quos hoc, quod in votis gerimus, efficaciter promovere poſſimus. Et quia in miſſarum ſolemnis ad Deum conſueverunt preces eſſendi devotius, de eorundemſrat. con. ordinamus, quod in ſingulis miſſarum celebrationibus poſt dictum à celebrante Paterniſter, reſponſioneque ſecuta, antequam in miſſa ulterius procedatur, illud Canticum, Lætatus a ſum in iis quæ dicta ſunt mihi, totum, cum Gloria Patri, religioſis clericis & aliis literatis præſentibus cum devotione dicentur. Et primo dicatur Kyrie Eleiſon, Chriſte Eleiſon, Kyrie Eleiſon, Pater noſter. Et poſt iſti verſiculi ſubſequantur, Domine ſalvos fac Reges. Et exaudi nos in die, qua invocaverimus te. Salvum fac populum tuum Domine, & benedic hæreditati tuæ. Et Rege eos, & extolle illos uſque in æternum. Fiat pax in virtute tua, & abundantia in turribus tuis. Domine exaudi orationem meam, & clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum, Et cum ſpiritu tuo.

Collecta.

Ecceſiæ tuæ, quæſumus Domine, preces placatus admittere: ut deſtructis adverſitatibus & erroribus univerſis, ſecura tibi ſerviat libertate. Per Dominum noſtrum.

Hoſtium noſtrorum, quæſumus Domine, elide ſuperbiam: eorum contumaciam dextera tuæ virtute proſtreme. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen. Benedicat celebrans conſequenter. Nos autem Chriſti fideles ad exequendum ſupradicta promptius donis volentes ſpiritalibus animare, omnibus verè poenitentibus, & conſeſſis, tam hiſ celebrantibus, quàm ipſis aſſiſtentibus obſervantibus ſupradicta, quàm aliis preces tunc devotas Deo fundentibus, pro præmiſſis diebus, & miſſis ſingulis, quibus hæc fecerint, XX. dies de omnipotentis Dei miſericordia, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejuſ auctoritate conſiſſi, de inſunctis ſibi poenitentis relaxamus. Nulli ergo, &c. Datum XII. Cal. Julii. Anno 12.

DE RELIQUIIS ET VENERATIONE
SANCTORUM.
TITVLVS XII.
CAP. I.

Quæ conceptionem immaculatæ virginis devotè celebrabunt, in eodem feſto, & ejuſ octavæ officio intererunt, tales tribuentur indulgentiæ, quales conſequentur Chriſti fideles in corpora Chriſti ſolemnitate.

Sixtus IV.

CVM præexcellſa meritorum inſignia, quibus Regina cœlorum virgo Dei genitrix glorioſa ſedib. prælata æthereis, ſyderibus quaſi ſtella matu-

a Tſal. 121. b In aliis legitur, dicant.

rina prærutilans devotæ conſiderationis indagine perſcrutatur, & intra peſtoris arcana revolvimus, quod ipſa (ut pote via miſericordiæ, mater gratiæ & pietatis, amica humani generis, conſolatrix pro ſalute fidelium, quæ delictorum onere gravantur,) ſedula oratrix, & pervigil ad Regem quem genuit, intercedit: Dignum, quin potius debitum, reputamus univerſos Chriſti fideles, ut omnipotenti Deo, pro cuius providentia ejuſdem virginis humilitatem ab æterno reſpiciens, pro reconcilianda ſuo auctori humana natura, lapſu primi hominis æternæ morti obnoxia, eam ſui unigeniti habitaculum Sæcti Spiritus præparatione conſtituit: ex qua carnem noſtræ mortalitatis pro redemptione populi ſui aſſumeret, & immaculata virgo nihilominus poſt partum remaneret: de ipſius immaculatæ virginis mira conceptione gratias & laudes referant, & inſtituta propterea in Dei eccleſia miſſas, & alia divina officia dicant, & illis interſint: indulgentiis & peccatorum remiſſionibus invitare, ut exinde ſiant ejuſdem virginis meritis, & interceſſione divini gratiæ aptiores. Hac igitur conſideratione inducti, ejuſdem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejuſ auctoritate conſiſſi, auctoritate Apoſtolica hæc in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuumus & ordinamus, quod omnes & ſinguli Chriſti fideles utriuſque ſexus, qui miſſam & officium conceptionis ejuſdem virginis glorioſæ, juxta piam, devotam, & laudabilem ordinationem dilecti filii magiſtri Leonardi de Nogarolis clerici Veronenſis notarii noſtri & quæ deſuper à nobis emanavit miſſæ & officii huiuſmodi inſtitutionem, in die feſtivitatis Conceptionis ejuſdem virginis Mariæ, & per octavas ejuſ devotè celebraverint, & dixerint, aut illis horis canonicis interſerint, quoties id fecerint, eandem proſuſ indulgentiam, & peccatorum remiſſionem conſequantur, quam juxta ſœclis recordationis Urbani a IV. in Concilio Vienenſi approbatæ b, ac Martini V. & aliorum Romanorum Pontificum, prædictæ noſtræ conſtitutiones, conſequentur illi, qui miſſam & horis canonicis in feſto corporis & ſanguinis Domini noſtri IESV Chriſti à primis velperis, & per illius octavas juxta Romanæ eccleſiæ conſtitutionem celebrant, dicunt, aut miſſæ officio & horis huiuſmodi interſunt: præſentibus perpetuis temporibus valituris. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ, M. CCCC. LXVI. 3. Cal. Martii, Pont. noſtr. Anno 6.

CAP. II.

Excommunicationem ipſi ſeſto incurrant prædicatores, aſſerentes devotam virginem in peccato mortali fuiſſe conceptam: qui eam dicunt, quod feſtum Conceptionis ejuſ celebrantes, graviter peccant. Et vult præſentem conſtitutionem in loci populofi publicè cari.

Idem in eadem materia.

Grave e nimis gerimis, & moleſtum, cum ſiniſtra nobis de quibuidam eccleſiaſticis perſonis referuntur: Sed in eorum qui ad evangelizandum verbum Dei ſunt deputati excelsibus prædicando commiſſis, eò gravius provocamur, quò illi periculofos remanent incorrecti. Cum facile delecti nequeant, qui multorum cordibus ſic publicè prædicando diſſuſus & damnabilius imprimuntur errores: Sanè cum S. Rom. eccleſ. de intereratæ ſemperque virginis Mariæ conceptione publicè feſtum ſolemniter celebret, & ſpeciale ac propriū ſuper hoc

a Hanc conſtitutionem Urbani habes inſertam in Cl. I. de reliquiis, & veneratione ſanctorum. b Forte approbatam. c Vnde Conc. Trid. ſeſſ. 3. in decreto de peccato orig. & ult. & extravagante Fii V. Pont. max. in ſp. ſuper ſpeſulam Domini. ubi hoc ſtatutum confirmatur & approbatum.